PERFIL BIOGRAFIC DEL DR. MANUEL SOLER I CAMILLO (1862-1895).

Rotllan i Verdaguer, Armand.

I. DADES BIOGRAFIQUES.

Manuel Soler i Camillo (1) va néixer a Lleida l'1 de gener del 1862. El dia 5 de gener del mateix anys va ésser batejat a l'Església de Sant Pere de Lleida. El sacerdot, Jaume Bosch, va donar el baptisme" "... bautizé solemnemente a un niño nacido el día primero de mes... Le puse por nombre Manuel, hijo legítimo de Ignacio Soler, natural de la Seu d'Urgell y de Teresa Camillo, de Granollers del Vallés, consortes y vecinos de Lérida" (2).

Manuel Soler passà la seva infantesa a Manresa i cursà els estudis de segon ensenyament al Col.legi lliure de Manresa (3). Als 15 anys va començar Medicina a Barcelona. Per aquell temps, visqué al carrer Hospital nº 82. Un any després, a més a més de matricular-se de Ciències Físiques, es va matricular de les assignatures de segon curs de Medicina: Anatomia, Disecció i Fisiologia. Llavors vivia al carrer Tallers, nº 32; la seva estada aquí fou curta i un any després, passà a viure al carrer Lluch, nº 18. El 15 d'octubre del 1881 obtingué el grau de llicenciatura (4). El 5 d'loctubre del 1895 mort a Santiago de Cuba.

II. LA LABOR MEDICO-SOCIAL A MANRESA.

Després d'obtenir la llicenciatura, el metge Soler exercí a la població de Maldà (municipi de la província de Lleida, a 25 Km. de Cervera) durant dos anys.

Arribà a Manresa als 24 i es va establir a la Plaça Major, nº 10, el mes d'agost del 1884. En el seu

empadronament, trobem la seva residència a la mateixa casa de la Plaça Major, però al nº 15. Aquest mateix domicili el seguim trobant als fulletons de la Contribució Industrial que l'esmentat metge comença a tributar el 1887.

La seva mare Teresa, i tres germans, Eusebi, Frederich i Josep Mª, formaven la seva família a la ciutat. El germà del Dr. Soler, Frederich, fou un important escriptor manresà. La seva obra de més ressonància va ésser Etimologia del nom de Manresa i costums manresanes. (5), aquesta obra obtingué el primer premi d'un Certamen literari de la Joventut Catòlica de Manresa el 27 de maig del 1901 (6).

El metge Soler i Camillo fou un metge pràctic i humanitari. Durant molt temps, va visitar gratuïtament els pobres de la ciutat, a més a més fou un metge amb considerable prestigi local, en els aspectes assitencials i humans. Molts documents recollits com a metge de beneficència són proves evidents del seu gran candor humà.

El 1891 és nomenat metge auxiliar de l'administració de justícia i penitenciària. Aquest mateix any, trobem articles a la premsa manresana, referents a l'activitat del Dr. Soler i Camillo com a metge forense actiu.

Un altre vessant del Dr. Soler, fou l'àmbit literari i humanístic. A Terrassa guanyà un premi literari i dos accèssits com a reconeixement de la seva obra: "Utilitat e importància de las vias de comunicació; Costums del Vallés; y lo progres cientifich modern y sos efectes per a la humanitat (7).

També cal esmentar que guanyà diferents premis científics a Acadèmies de Medicina estrangeres. Així ho afirma la premsa local: "... socio honorario de la Academia de Medicina de París, en cuyo penúltimo congreso vio premiado uno de sus varios trabajos científico-literario, y otros no menos valiosos y honoríficos. Actualmente estaba terminando una importante obra que le había confiado la Real Academia de Medicina de Londres al premiarle con el título de socio de la misma" (8).

III. L'AFECCIO MILITAR.

L'esperit patriòtic i aventurer del Dr. Soler i Camillo va fer que es presentés a unes oposicions militars que va guanyar. Dins l'escalafó militar aconseguí el grau de Capità. La vida militar li proporcionà l'esperit de l'aventura, puix que el país estava en guerra amb Cuba i Filipines. De Filipines tornà a la ciutat, fins el 15 d'agost del 1895 que va partir cap a Cuba. Aquest fou l'últim viatge del Dr. Soler. Més que la guerra, foren les malalties el seu mortal enemic. Enemic contra el qual lluità i atacà des de la seva condició de metge al llarg de la seva vida. Proves del seu heroisme i humanisme a Cuba son testimoniades a la premsa manresana: "... vióse atacado del vómito durante una penosa travesía por la managua, y aunque malo y grave quiso antes que cuidarse cumplir su deber de único médico del destacamento, asistiendo y curando con la solicitud que todos les habíamos mil veces elogiado, á los pobres soldados, y cuando en 1º de octubre, fue conducido, por sus compañeros al poblado de Palma Soriano... ya era tarde para lograr su curación" (8).

El 24 de setembre del 1895 arribà l'última carta que el Dr. Soler va escriure a la seva família. El 14 de març del 1896 arribaren els objectes personals del Dr. Soler des de Palma Soriano, lloc on va morir (9). A la premsa manresan trobem el record necrològic del primer aniversari de la seva mort a Palma Soriano (Santiago de Cuba) als 33 anys (10).

Cal esmentar una noticia curiosa: a le portes de la mort, és atés per dues religioses, Germanes de la Caritat, que reconeixem el malalt, l'amic que un dia havien tingut a la ciutat de Manresa, puix que aquestes dues Germanes de la Caritat també havien viscut a la ciutat, igual que el Dr. Antoni Torras arquebisbe i vicari general d'aquella diòcesi de Palma Soriano que li va donar l'extremaunció (11).

VI. 1885: EPIDEMIA DE COLERA.

El Dr. Soler i Camillo elaborà un quadre demogràfic de l'epidèmia de còlera del 1885. Aquest quadre, pioner a la ciutat, fou un dels primers reculls estadístics de l'epidèmia colèrica. La ressonància del quadre demogràfic del Dr. Soler i Camillo arriba a Cadis, des d'on és premiat i felicitat. El

seu quadre demogràfic (12) va ésser dediciat a l'Ajuntament de la ciutat.

A les llibreries de Manresa va ser exposat per a la venda l'esmentat quadre epidemiològic. Aquest, és lloat per un cantó, però posat en dubte per un altre, ja que les dades d'invasions i de defuncions de la malaltia no concordaven amb les que foren enviades a Governació pel Sots-delegat de Medicina de la ciutat, Josep Carbonell.

La premsa de l'època comenta a bastament l'epidèmia i en aquest sentit el periòdic "El Eco Posibilista" esmenta la falta de concordia en l'estadística d'envaiments i de defuncions, amb les dades oficials enviades pel metge Josep Carbonell, sots-delegat de medicina al Govern de la Província. L'esmentat periódic suposa que: "... la dedicatòria del quadre a l'Ajuntament és per agraïr els honoraris cobrats durant l'epidèmia, que ascendiren a 850 pts. Segons el periòdic el Dr. Soler, fou l'únic facultatiu que cobrà durant aquella època" (13).

Malgrat aquest petit incident de discrepància de dades, la premsa fa un ressò positiu dels bons serveis mèdics de la ciutat. Les crítiques contra el Dr. Soler i Camillo no van ser suficients per anul.lar el seu bon nom. Malgrat tot, un sector de la ciutat no li perdonà que cobrés durant l'epidèmia de còlera els honoraris per les guàrdies nocturnes i se'l titllà d'interessat. Malgrat aquesta primera idea que sembla ser d'ofensa i de greuge contra la ciutat, cal esmentar que el Dr. Soler fou l'encarregat de realitzar unes guàrdies nocturnes a proposta de l'Ajuntament: "... ofreciéndose con aceptación la dieta de 25 ptas." (14) L'esforç del Dr. Soler fou doble i per tant, recompensat. Altres metges manresans, com els Dr. Arola i Llansó, reberen gratificacions econòmiques durant l'epidèmia de còlera del 1854 i no per això van ser menyspreats i repudiats, sinó que foren recordats per la seva tasca.

V. LA PROJECCIO EXTERIOR DE LA TASCA CIENTIFICA.

El Dr. Soler i Camillo fou un defensor de la vacunació anticolèrica de Ferran, introductor de la vacunació anticolèrica a Espanya. El metge Soler, amb els vist-i-plau de l'Ajuntament, però sense el seu suport econòmic, s'havia

de desplaçar a València al costat del Dr. Ferran, per estudiar la tècnica de la vacunació i aplicar-la a Manresa. La prohibició del Governador Civil, a darrera hora, d'experimentar amb la vacunació a tot altre facultatiu que no fos el Dr. Ferran, va impossibilitar que aquest important esdeveniment es produís. Aquest fet, dóna una importància trascendental en l'esperit científic dels facultatius manresans. La seva projecció exterior es veu consolidada quan el 1887, la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona li obre les portes de soci corresponsal: "... la admisión de socios corresponsales, que lo fueron por la presentación de brillantes trabajos profesionales, fué también reducida, mereciendo cita nombres como los de don José González García, de Zamboanga (Mindanao), y Don Manuel Soler i Camillo, de Madrid." (15). Malgrat que aquesta cita és errònia, ja que òbviament el metge Soler i Camillo no era de Madrid sinó de Manresa, ens aporta la prova definitiva de la seva entrada a la Reial Acadèmia de Barcelona. Hom creu que aquesta confusió d'assenyalar al Dr. Manuel Soler i Camillo de Madrid, fou deguda a què el Dr. Soler també era corresponsal de la Reial Acadèmia de Medicina de Madrid.

El 1891 davant la gran epidèmia de grip que assolava a Europa, molts metges ja sospitaven amb la possibilitat decontagi. La Reial Acadèmia de Medicina es va veure dividida en aquest aspecte": "... La Academia, que vivía todos los acontecimientos científicos internacionales con el máximo interés y devoción, registró también en sus salas los debates sobre esta cuestión. Los doctores Cabot, Sojo, Morales y Soler se mostraron partidarios del contagio como medio de extensión de la epidemia, apoyando sus argumentos en hechos de observación; no estuvieron de acuerdo en este aspecto todos los académicos. En lo que sí hubo una relativa unanimidad fué en la catalogación de los distintos tipos, admitiendo las diversidades catarral, gástrica y nerviosa" (16).

La importància del mètode observacional un cop més va quedar ben reflectit amb aquesta temàtica.

VI. CONCLUSIONS.

Tres aspectes bàsics en la figura del Dr. Soler es poden abstreure d'aquest perfil: en primer lloc la

importància de l'elaboració del quadre demogràfic de l'epidèmia de còlera del 1885, pioner a Manresa. En segon lloc l'aferrisada defensa de la vacunació anticolèrica, fent costat al Dr. Ferran i en tercer lloc la seva projecció exterior fonamentada en la nominació de soci corresponsal per la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona.

Globalment, el metge Soler i Camillo va deixar a Manresa unes directrius que posteriorment foren seguides pels altres facultatius. Unes directrius d'ordre professional que conjuminaven l'eficàcia dels tractaments amb l'assimilació de noves idees sobre la sanitat. Unes receptes inèdites del Dr. Manuel Soler (17) ens donen la prova de la seva qualitat científica. El pragmatisme i la ressolució passaren en la seva persona a un primer pla gràcies a una visió oberta i integradora del progrés tècnic i social.

NOTES.

1.- "Diario de Manresa" nº 229. 11-X-1896. A.D.: nº 1

2.- Arxiu General Històric Universitat de Barcelona (A.G.H.U.B.): Expedients Acadèmics.

3.- A.G.H.U.B. : Expedients Acadèmics. A.D.: nº 2.

4.- A.G.H.U.B. : Expedients Acadèmics. A.D.: nº 3.

5.- Soler i Camillo, Frederich.: Etimologia del nom Manresa y costums manresanes. E. Lluis Roca. Sant Miquel, 15. Manresa, 1901. p. 1. A.D.: nº 4.

6.- Soler i Camillo, F.: Op. Cit. p.2.

7.- "Setmanari Catalá", 1890. p.2.

8.- "Diario de Manresa". nº 229. 11-X-1896.

9.- "Diario de Manresa". nº 231. 15-VIII-1895.

10.- "Diario de Manresa". nº 229. 11-X-1896. A.D.: nº 5

11.- "Diario de Manresa". Op. Cit.

12.- Arxiu Històric Ciutat de Manresa (A.H.C.M.): Carpeta Sanitària. A.D.: nº 6.

13.- Cornet i Arboix, R.N.: Farmàcies i Farmacèutics del segle XIX a Manresa. Beca d'Investigació 1983 - Caixa d'Estalvis de Manresa. Imp. Gràfiques Perramon, S.A., pg. 250.

14.- A.H.C.M.: Acords Municipals (A.M.) juliol 1885.

15.- Montserrat Figueras, S. i Carreras Roca, M. : Història de la Real Acadèmia de Medicina de Barcelona. Barcelona, 1954. pg.117.

16.- Montserrat Figueras, S. i Carreras Roca, M. : Op. Cit. pg. 121.

17.- A.H.C.M. i A.P.J.P.: Carpeta Sanitària. A.D.: nº 7 i 8.

ABREVIATURES.

A.H.C.M. ..... Arxiu Històric Ciutat de Manresa.

A.G.H.U.B. ..... Arxiu General Històric de la Universitat de Barcelona.

A.D. ..... Apèndix Documental.

A.P.J.P. ..... Arxiu Particular Jaume Pons.